

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep.
0030 OSLO

AVDELING: LIKESTILLINGS- OG HØRINGSDEPARTEMENTET
Emnekode: 641.01
Dato: 03.06.11
Saksnr: 2011/00414-024

Deres ref:

Oslo, 1. juni 2011
Vår ref: Camilla Forgaard Andreassen/ 11-10464

UTKAST TIL FORSKRIFT OM PRISOPPLYSNING FOR VARER OG TJENSTER

Det vises til departementets hørings sak om utkast til forskrift om prisopplysning for varer og tjenester, jf departementets høringsbrev av 28. februar 2011.

Det fremgår av høringsbrevet at den foreslåtte forskriften skal erstatte 6 ulike prisopplysningsforskrifter om varer, tjenester, gravferdstjenester, overnattings- og serveringssteder, tannlegetjenester m.m. og transport og salg av elektrisk kraft. Det nevnes av materielle endringer blant annet krav om at næringsdrivende som selger tjenester skal legge sin prisliste ut på en egen hjemmeside på internett, dersom selger har hjemmeside.

HSH stiller seg i utgangspunktet positiv til en forskriftsendring som skal medføre forenkling, modernisering og revisjon av foreliggende enkeltvise forskrifter om prisopplysning for varer og tjenester. Dog stiller HSH seg tvilende til om foreliggende utkast vil ha nevnte effekt særlig med hensyn til foreslåtte regler for gravferdsbransjen, se uthevet punkt nedenfor.

For øvrig vil vi bemerke at departementet med hensyn til foreslått plikt om prisopplysning på Finansportalen, ikke har angitt nærmere hvordan dette skal skje i praksis. HSH er opptatt av at plikt til å legge ut prisinformasjon på Finansportalen ikke skal medføre nye administrative byrder av særlig grad eller økte kostnader for de næringsdrivende. HSH ber departementet gjøre nærmere rede for hvordan den foreslåtte opplysningsplikten skal utføres, slik at de næringsdrivende blir forvisset om at det kun dreier seg om marginalt merarbeid, slik det fremgår av departementets høringsnotat.

Særlig om utkastets forslag til prisopplysningsplikt for gravferdsbransjen

Vi mener at både forbruker og bransjen i utgangspunktet er tjent med relevant prisopplysning knyttet til gravferd. Det er positivt med full åpenhet om priser på gravferdstjenester, men fremstilling av prisene i sin helhet vil lett kunne få et noe uoversiktlig preg, da mange byråer opererer i flere kommuner/distrikter som har ulike pålegg, reguleringer, osv fra offentlig og kommunalt hold. Dette kan for eksempel være

HSH
Henrik Ibsens gate 90
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
tel +47 22 54 17 00
fax +47 22 56 17 00
e-post
info@hsh-org.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org. nr.
970 134 646 MVA

med hensyn til transportstønader, refusjoner, kommunale avgifter, betaling for nedlegg ved sykehus m.v. som medfører ganske store prisforskjeller på gravferdstjenester mellom de ulike delene av landet. Således mener HSH at prisopplysning vedrørende gravferdstjenester er utfordrende. I tillegg kommer utfordringen med at forbrukere av gravferdstjenester ofte i utgangspunktet ikke vet hva de trenger fra et begravellesbyrå. Derfor skjer den beste prisveiledning som oftest etter at de fått definert sine behov. Dette skjer gjerne i første samtale med et begravellesbyrå. Da kan byrået gi et kostnadsoverslag som kan brukes som sammenligningsgrunnlag mellom flere aktører i samme område.

Oppsummert har HSH følgende hovedinnvendinger til delen av utkastet som omhandler krav til prisopplysning for gravferdstjenester:

- Vi mener at utkastets kapittel 4 "Særlig om prisopplysning for gravferdstjenester" kan utgå. Vi anser de generelle reglene i utkastets kapittel 2 og 3 for å være tilstrekkelig dekkende for forbrukers rettigheter ved kjøp av gravferdstjenester, samt at disse bestemmelsene gir den beste veiledningen.
- § 16 i kapittel 4 "Priseksempel på enkel gravferd" bør endres vesentlig. Intensjonen i denne paragrafen er at forbruker lett skal kunne sammenligne pris mellom flere aktører. Erfaringen siden innføring av bestemmelsen har i stedet vært at priseksemplet ofte er misvisende for forbruker, se nedenstående kommentarer.

Med henvisning til det som fremgår av de innledende avsnitt under dette punktet, mener HSH prinsipielt at utformingen av både de generelle kravene til prisopplysning (utkastets kapittel 2 og 3) samt kapittel 4 ikke bør gjennomføres for gravferdsbransjen slik utkastet nå lyder. Vi mener at utkastets nåværende utforming er mer egnet til å kunne gi urealistisk/lite treffende prisinformasjon enn opplysende veiledning, da forslaget øker faren for utstrakt kreativitet fra gravferdsbyråenes side i form av misvisende "vinkling" av prislister. Derimot mener vi at kravene til prisopplysning kunne vært erstattet med en regel om presentasjon av for eksempel 2 - 3 forskjellige prisoverslag overfor forbrukeren.

Det er særlig kravet til "priseksempel for enkel gravferd" som kan medføre direkte misvisende prisangivelser. Følgende vurderingsmomenter i oppsettet av "enkel gravferd" byr på vanskeligheter:

- Hva er enkel
- Hva er fullt ut
- Hva er tilfredsstillende
- Hva er kostbart

Med slike vurderingsmomenter blir det etter vår oppfatning så mange usikkerhetsmomenter i prisfastsettingen at faren er stor for at prissettingen i praksis kan bli mer villedende enn veiledende. Også med hensyn til geografiske forhold hvor korte avstander vs lengre avstander kan bety til dels store avvik i prisfastsettingen, stiller vi spørsmål ved hvordan slike variasjoner skal kunne fremkomme uten å virke misvisende for kundene.

For gravferdsbyråer vil ofte verken gjennomsnittsverdier eller minstepriser være egnet som veiledende, da det avgjørende er hva kunden i det konkrete tilfellet anser som realistisk og ønskelig. Således ønsker gravferdsbransjen og HSH at formålet om å skulle ha en "realistisk" prisfremstilling bør utgå for denne bransjens del. Hva som er estetisk og realistisk for den enkelte kunde er nesten umulig å skrive i et priseksempel som skal gjelde alle. Normalt vil gravferdsbyråene uoppfordret tilby et forslag til realistisk prisoverslag ut fra familiens ønsker, men en plikt til å gi dette bør utgå.

HSH stiller seg derimot positiv til forslaget til krav om å gi opplysning i pristilbudet om muligheten for å søke behovsprøvd gravferdsstønad etter folketrygden. Dette fremstår som en klok endring. Dog spør vi departementet om man her ser for seg spesifisering av både behovsprøvd gravferdsstønad og transportrefusjon etter gitte kriterier?

Kommentarer til selve ordlyden i forskriftsutkastet:

Momenter fra forslag til ordlyd	HSHs kommentar
§ 16 pkt. a): ENKEL KISTE, det vil si hvitlakkert tradisjonell standardkiste i furu eller platekiste med rammeverk i gran eller furu.	Endres til: <i>Hvitlakkert standard kiste inkludert svøp og utstyr i kiste</i>
§ 16 pkt. b): SVØP OG UTSTYR til enkel kiste som inkluderer madrass, silkesett med kombiskjorte og beheng	Spesifikasjonen på svøp og utstyr kan fjernes da noen kister ikke har beheng.
§ 16 pkt. d): BÅREBIL MED SJÅFØR OG GRAVFERDSBETJENT	Rett yrkestittel; gravferdskonsulent bør benyttes.
§ 16 pkt. e): VASK OG KLEDNING	Her bør det stå "nedlegging i kiste ved byrå".
§ 16 pkt. f): ENKEL DEKORASJON MED LYSESTAKER OG BLOMSTER	Dette må endres. Uklart hva som menes her. Vi antar at med dette menes: Enkel dekorasjon på kisten og dekorering i seremonirom med lys og blomster. I mange seremonirom er det ikke lov til å dekorere med lys og blomster. Enkel dekorasjon på kisten kan være alt fra 3 røde roser til svært kostbare kistedekorasjoner.
§ 16 pkt. g): 50 PROGRAM	Denne posten må spesifiseres, f. eks: 50 trykte program, standard sort/hvitt.
§ 16 pkt. h): AVGIFTSPLIKTIG HONORAR	Noen byråer har innført et tredje honorar som alltid står på fakturaer. Derfor bør det presiseres; inkludert ordning av papirer og eventuelle hygienetiltak.
§ 16 pkt. k): ASSISTANSE I SEREMONI	Her er det lokale forskjeller. Noen steder utføres dette med én gravferdskonsulent

	fra byrået, andre steder med to. Det bør således stå anmerket om assistanse i seremoni utføres av en eller to gravferdskonsulenter
§ 16 pkt. l): KOMMUNALE AVGIFTER	Informasjon om kommunale avgifter bør komme under sluttsummen, da dette ikke er byråets varer eller tjenester. Informasjonen bør inneholde avgifter og gebyrer både til jordbegravelse og kremasjon.

Avsluttende kommentar

HSH Gravferd stiller sin kompetanse til disposisjon for departementet og tar gjerne et møte for å bidra til formuleringer til forskriften. Der ville vi også kunne presentere en oversikt som viser forskjellen på dagens krav om priseksempel på enkel gravferd og gjennomsnittsfaktura på gravferd på et utvalg av gravferder utført forskjellige steder i Norge.

Vennlig hilsen

HSH

Utredning og næringspolitisk analyse

Camilla Forgaard Andreassen

Advokat/fagsjef